

Порядок плати

за «РУСЛАНА» вкласно:
в Австрії:

за члн рік . . . . . 20 пер.
за рік . . . . . 10 пер.
за чверть року . . . . . 5 пер.
за місяць . . . . . 170 пер.

За границею:

члн рік . . . . . 16 рублів
або 36 франків
за рік . . . . . 8 рублів
або 18 франків
Податковий число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і думку ми вареш: а не возьмеш млаести і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередні застережені.— Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошенія звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесенія по 30 сот. від стрічки.

Замрачене замість проясненя рускої справи.

(X) Вже вчора вказали ми, як Przegląd, намагаючи прояснити польско-руські відносини в Галичині, замрачив і затемнив руску справу, станувши на зовсім баламутнім становищі, мов би ті, що відцурали ся рідної рускої мови і своєї народности, (а деякі з них і руско-католицкого обряду, прийнявши православіє) і, як він сам признає, „uważają się za Rosyan“ — мов би то они змагали „do pomalnego(!) rozwoju narodu ruskiego pracą kulturalną“. (Contradictio in adjecto — ті, що признали себе Москалями, мають змагати до розвою руского народу!). Таким поставленем сеї справи виставив собі Przegląd свідомство яскравого вї незнання і незрозуміння.

А таке саме незнання і незрозуміння виявив Przegląd (оно також проявляє ся і в інших польських дневниках задля безмежної загорілости і засліплення), перемішавши і попутавши т. зв. українські сторонництва з руским, або українсько-руским народом. У него сторонництва зовсім ідентичні з цілостю народу, о котрім сам Przegląd каже зовсім справедливо, що він є „odmiennym od rosyjskiego, a zajmującym obszar od Sanu do Donu czy nawet do Wolgi“. Отже Przegląd повинен би знати, як кожний освічений чоловік, хоч би лише достаточнo ознакнений з історією і етнографією, що сей нарід зве ся руским або українсько-руским, а також просто українським, чим зазначає свою окремішність і самостійність супроти московского народу (званого також великоруским в супротивности до мало- або українсько-русского).

В народі можуть бути і в всякі сторонництва, а так само є і в руским народі в Галичині. Вчора висловили ми свій погляд (а не є він лише виключно нашим) про тих, що uważają się za Rosyan, котрим польські політики хотіли на силу навязати назву Starorusini, хоч они відпекують ся і відхрещують ся від назви Русини і се зовсім зрозуміло, бо хто uważa się za Rosyan, не може бути Rusinem.

Нані хочемо вказати на се баламутство, якого наробило польське дневникарство в своїй загорілости і засліпленю, пятнючи без розбору все, що є руске або українсько-руське, отже і весь наш нарід, гайдамаччиною, котра в очах поль-

ских дневникарів і загорілих політиків є ідентична з українсько-руским народом. Отсе баламутство повтарає також Przegląd зідентифікувавши наш нарід з сторонництвами, котрі він представляє яко коаліцію груп негацийних. Є в руским народі соціал-демократична і радикальна партія, котрі менше-більше зливають ся з собою і лише в теорії представляють ся окремішними, але в прагтиці стоять на одній основі, послугують ся однаковими способами, однаково ворожо відносять до руско-катол. віри і Церкви і тим наносять немало шкоди рускому або українсько-рускому народови. Национал-демократичне сторонництво зробило ту непростиму похибку, що приняло до свого складу збігців радикальної партії (як Евген Левицкий, др. Охримович, Будзиновский і т. и.) і віддало їм в руки ча-сописи основані трудом, працею і грішми народовців а піддержувані грішми духовенства і помогло їм витворити таку опінію, мовби то погляди проповідувані в «Ділі» і «Свободі» були виразом всего руского народу, всеї інтелігенції народовців, що визнають ідею самостійности і окремішности українсько-русского народу. Таку саму похибку зробили рускі послы, піддаючи ся під вплив і коменду радикалів. Отся обставина довела з одного боку до того, що загорільці польські використали се оружє проти всего руского народу і зідентифікували змагання радикальної і соціалістичної групи з цілим руским народом, а з другого боку спричинили, що велика часть народовців усунула ся на бік, лишаючи поле радикальним крикунам і авантюрикам.

Однак, хто хоче глядіти здоровими очима, сей добачить, що українсько-русского народу не можна і не годить ся ідентифікувати з гайдамаччиною і се є велика хиба польських політиків і дневникарів, бо тою дорогою не приносить ся кравви, ані вавіть польській справі добра, лише заподіває ся великі, необчислені шкоди.

Алеж так само і керманічі рускої політики, а передовсім провідники руского клубу і Народного Комітету повинні зрозуміти, що не резигнацією, але рішучою відправою божевільним розгонам загорільців, можна руску справу вивести на чисту воду і довести до того, щоби за безумні пориви і злочини засліплених загорільців не терпів весь нарід. Польське дневникарство (втімкове майже становище заняв Czas і Kurjer Lw.) повинно зрозуміти, що не підюджуванем, не загорілостю, не баламутствами, але розумною і предметовою оцінкою трудного положення

можна довести до успокоєня і ладу в краю, конечного в інтересі обидвох народів і краю.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Справою іменована на місника для Галичини займає ся вельми живо все дневникарство краве і віденьске. Одначе показує ся, що на се незвичайно трудне в теперішніх часах с ановище вельми мало кандидатів. Кр. маршалок граф Станіслав Бадені і міністер Коритовский, котрим предкладано се становище, відказали ся від того, як ми вже звїщали, так само губернатор австро-угорского банку др. Л. Білїньский заявив, що не думає покидати свого теперішнього становища. Деякі польські дневники висували кандидатуру міністра Абрагамовича, одначе ми не привязували до неї ніякого значіння, позаяк Абрагамович ніколи не служив в адміністраційній службі. На скілько сягають нашї інформації, мала зараз спершу кандидатура дра Божиньского найбільші вигляди.

Вчора одержали ми вістку, що у Відні ведуть ся переговори з бувшим міністром загран. справ Гр. Агенором Голуховским, щоби его ваклонити до принятия сего становища. Гр. Голуховский був усе в дипломатичній службі і не мав ніякого діла з адміністрацією кравею, тим то, наколиб згодив ся прийняти се становище, мав би секи. шеф міністерства рільництва Вячеслав Залеский (що до недавна був шефом в президії намісництва) стати першим президентом намісництва на місце Гр. Лося. Обсада становища намісника не є легка, бо тут потреба не лише спосібности, знаня краввих відносин і рішучости в удежжуваню ладу і порядку, але й великою вирозумілости і уміркованя в судах і ділах. Перед виїздом бар. Бека на святаочний відпочинок на бріонських островах не зроблено ще в сій справі рішучого кроку, одначе обсада має послїдувати вже в найблизшій часі.

Віденьский нунций князь Граніто де Бельмонте, котрий звертав ся в справі проф. Вармунда до бар. Еренталя, мав стати кардиналом і таким способом переселити ся до Риму. Сю вість, недавно подану дневниками, опісля заперечено. Тепер звїщає знов Magyar Ország і Die Zeit, що нунций при нагоді відвідин у міністра бар. Еренталя пробував звернути розмову на політичні питання (так пише Magyar Ország) възглядно відновити давні взаємини (як висловлює ся Zeit). Бар. Еренталь однак з огляду на оповіщення нунция з нагоди сьогочасної інтервенції нунция в справі проф. Вармунда відклонив бажанє его, а тим самим его становище стало неможливым. Сї вісти походять з ліберальних жерел і тому треба виждати їх потвердження.

Тирольський сойм мав зібратися в цілі уконститування підчас великої перерви парламентарної. В деяких дневниках розголошено вісти, начеб правительство вимагало, щоби в соймі не порушувано справи Вармунда, одначе ся вість показала ся хибною. Правительству вже ддятого не могло на тім залежати, позаяк сю справу обговорювано широко в держ. раді і в передарльскім соймі, а правительство освоїло ся згадкою, що й тирольський сойм їх порушить. Правительству розходило ся лише о те, чи можливе буде уконституване сойму, чи староконсерватисти не ударемлять сего обструкцією, щоби ще якийсь час удержати в своїх руках управу краю. Переконавши ся, що соймови дійсно грозить з того боку обструкція, не хоче правительство доводити до розбитя сойму і не скликає сесії тепер. З того можна догадувати ся, що правительство сподіває ся тимчасом поладити справу проф. Вармунда відповідно однодушним домаганям катол. населеня Тиролю, котрі зовсім є оправдані з огляду на страшене для Вармунда ореченє висш. кр. суду про конфіскачу єго брошури. Можна сподівати ся, що крім того і материял зібраний про „наукову“ діяльність Вармунда не остане без впливу на рішенє міністерства просвіти. Як з Інсбрука звіщють, виїхав Вармунд на „наукову“ подорож до Іспанії, а справа суплентури єго катедри вже уложена в порозуміню з христ. сусп. послами. В Бріксені відбуде ся у велик. понеділок велике протестуюче віче.

Заграниця.

Кн. Більов був 15. с. м. у Ватикані на послуханю у Св. Отця. Приняте єго відбуло ся з церемоніялом звичайним при приймаю дипломатичних представників з удостовереними письмами. Папска гвардия віддала єму військові почести. Папа Пій прийняв кн. Більова самого на цілогодичнім послуханю, а відтак товариство канцлера. Відтак був кн. Більов $\frac{3}{4}$ години у кардинала-секретаря Меррі дель Валь. Опісля прибув кард. Меррі дель Валь до готелю „Regina“ і зложив карту для кн. Більова і посла пруского Мільберга.

В Парижі увязнено трох анархістів Русселя, Кюна і Русса, про котрих поліція одержала дуже важні відомости, одначе удержує все те в тайні. Всеж таки відомо, що устроена увязненими анархістами велика фабрика бомб мала метою убиства ріжних володарів європейских. Висліджено звязи тих анархістів з т зв. „Черн. Рукою“ італійского анархістичного товариства в північній Америці і вже з давнішого часу було відомо, що се товариство наміряло поубивати всіх володарів європейских. Лише рішуче виступленє президента Рузвельта поспувало роботу „Чорній Руді“. Поліція догадує ся отже, що анархісти перенесли свій головний осідок до Франції. Є певною річю, що приготовленя до атентату звернені тепер на задуманий приїзд царя до Парижа, котрий хоче віддати візиту президентови Фалліє за єго приїзд до Петербурга. Крім того є певні позначки, що замахы мають бути звернені також на володарів тридержавного союзу.

Російська дума ухвалила предлогу про амурску залізницю, а „Новое Время“ признає, що мимо страт, які она буде приносити, Амурска область не буде безборонна. З нагоди розправи про бюджет міністерства доріг виявила дума рішучо свої права до нагляду над державним бюджетом. Комісія ухвалила счеркнути одну позицію, а гр. Бобринський, (умірк. правниця), щоби вдоволити і правительству і зазначити право ду-

ми до контролі бюджету, вносив, щоби до сеї позиції ще додати одного рубля і тим виявити бюджетове право думи. Але крайна правниця заявила, що вийде з салі, позаяк така ухвала обмежає самодержавє і права монарха. Центр і лівниця підняли задля того великий крик „Проч!“, серед котрого крайна правниця вийшла з салі перед голосованєм. Відтак дума ухвалила внесенє гр. Бобринського і бюджет управи доріг водних і гостинців, з котрого після внесеня бюджет. комісії счеркнено 1.300.000 руб.

Про начерк закона внесено в думі про научуванє в народних школах на Україні українською мовою писали ми недавно. Дня 15. с. м. насліла звістка, що 37 послів внесло такий начерк закона в думі. Як думає „Рада“, є се той сам начерк поданий там півтора місяця тому назад, одначе тепер послы, числом 37, що підписали сей новий начерк, поробили в первіснім начерку деякі поправки, хоч поки що не відомо, які. Недавно дума доволі скоро і без великих розправ ухвалила завести польську і литовську мову в 7 семінариях в Польщі і на Литві. Чи так легко буде українській мові здобути собі вхід у народні школи, годі сподівати ся, бож в Росії все ще доволі розповсюджені такі хибні погляди, що українська мова не є окремішним і самостійним язиком, але якоюсь мішаниною польської і московської. Задля сего хибного погляду тоді, коли розправляли в думі про введенє польської мови в семінариях Холмщини, не було і згадки про українську мову, хоч Холмщина заселена Українцями. Можна лише чудувати ся і жаліти, що київський професор Луцицький не пояснив сеї справи при такій нагоді! Але хоч би тепер і не перейшов в думі сей начерк закона про українську мову в народних школах на Україні наслідком завзятого опору вспятних послів думи, то таки і в українське віконце загляне сонце, наколи Українці будуть лише дбати про те, щоби справу сю пояснювати по дневниках і при всяких нагодах.

Кн. Більов при нагоді побуту в Римі без сумніву обговорив з міністром загр. справ Титтонім дві тепер пекучі справи: македонську і мароканську. Як звіщють, запевняв кн. Більов, що він з Титтонім споглядають на сучасні політ. питання з однакового станого становища, се значить, що згоджують ся в своїх поглядах на політику Франції й Італії і на мароканські події. Але ще більше висунула ся вперед македонська справа, а кн. Більов не затаїв свого погляду перед світом на теперішню фазу сеї справи. Він сподіває ся, а такі сподіваня має також Австрія, що поведе ся практично вирівнати змаганя Англії і Росії. В Царгороді побоюють ся всякого ослабленя отоманської держави, а англійський міністер загр. справ також побоює ся висунути наперед турецьке питання. Тимто і тридержавний союз вельми обережно відносить ся до македонського питання.

В Персії вибухли поважні заворушеня в Сеїстані. Місцеве населенє грозить англ. консулятові оружним нападом. Губернатор Сеїстану вислав військо для охорони консуляту, одначе англійський і російський консуль не довіряють місцевому війську і наділити персонал консуляту оружєм.

Між Туреччиною а Італією повстав спір задлятого, що Італія бажала в Туреччині уладити свої власні почтові уряди, на що турецьке правительство не згодило ся. Непевність турецької почти приневолила вже перед кількома десятками літ Австрію, уладити там свої почтові уряди, а се є доказом політичного і економічного впливу Австрії в турецькій державі. Австрійські почти стали силь-

ними підпорами торгівлі і дають значний дохід. За прикладом Австрії пішла Німеччина, Франція і Англія, одначе коли переогодом Туреччина поправила свої почти (хоч они ще все не такі певні як наші), згадані держави зробили 1901 р. умову з Туреччиною, що залишать дальше творенє своїх власних почт. Тимчасом Італія задумала утворити свої власні почти в Царгороді, Сирії, Єрусалимі, Солуні і у Вальоні, а Туреччина сему рішучо супротивляє ся. Цікаво, як закінчить ся сей спір, але замітно, що Туреччина є одинокою державою, в котрій Австрія має свою почту. Подібний процес, який перейшла Туреччина і проти котрого она тепер боронить ся, відбуває ся тепер в Марокку, де всі там інтересовані держави уладжують свої почтові уряди, почасти задля непевности тамошньої почти, по части з політичних причин.

В російській думі був на дневній черзі бюджет міністерства загр. справ. Міністер Ізвольський, як можна було сподівати ся і як ми се висловили передвчера, обговорив при сій нагоді балканські справи, з котрими, як він висловив ся звязана жива історична традиція Росії, її права і моральні обовязки. Головно розходить ся Росії о долю християн в европ. Туреччині. В тій цілі заключила Росія 1897 р. умову з Австро-Угорщиною, розширену програмою в Мірцштегу задля рішучого і мирного переведеня реформи. Вправді не осягнуто значних успіхів сих реформ, але се приписати треба головно обопільній ненависти балк. народів. Сю мірцштегську програму обняв міністер Ізвольський в хвилі, коли Росія була потрясена війною на далекім сході і потребовала поруки проти всякого звернього зауптаня.

Відтак обговорював він залізничий проєкт бар. Еренталя, котрий викликав велике зворушенє в Росії і за границею. Супроти домагань, щоби Росія виступила проти сих змагань Австрії, вказує він на те, що єго цілю не є дипломатичні побіди, але береженє реальних інтересів держави і ддятого треба всего виминати, що могло би довести до небезпечного зауптаня. Ддятого міністер рішия ся не опирати ся австрійск. заліз. змаганям, бо Австрія і так булаб від султана дістала дозвіл на будову санджакської залізничі. Але міністер не може сего не признати, що сей проєкт змінє значно положенє на Балкані. Злука Боснії з турецькими залізницями є важною подією в загран. політиці і є немалою користю для Австрії. Росія має лише дбати о поправу долі християн на Балкані і тому без зависти може споглядати на сі успіхи Австрії, і повинна лише дбати, щоби се не вийшло на шкodu балк. народів. Ддятого піддержує она і інші пляни залізничі корисні для тамошних народів.

Міністер вдоволений, що Австрія годить ся і на інші залізничі і що тим способом справа втратила своє вістре. Головна тепер справа переведенє реформ в Македонії, а так само Росія, як і інші держави повинні уникати зауптаня воєнної. Відтак говорив міністер про покликанє всіх европ. держав до переведеня реформ, на що і Австрія згодила ся а також рішучо й Італія. Росія змагає отже до мирних взаємин з Туреччиною.

Пос. Мілюков висловлює жалє, що Росія так легко згодила ся на сі змаганя Австрії, котрі є світлими успіхом дипломатичним бар. Еренталя, бо санджакська залізниця віддає в руки Австрії світову дорогу до Індії, котрою також Англія імовірно буде перевозити свою почту.

НОВИНИ.

Австрія віднесла отже не лише економічну але й політичну користь, а се змінило межинародне положенє на Балкані. З провктом реформ бесідник згоджує ся. Бюджет міністерства загр. справ ухвалено і відрочено думу до 5. мая.

Анатоль Вахнянин.

III.

Про жите питомців і духовенства в літах 1837 і 1838.

(Дальше).

За моїх часів співали вже питомці з нот. Сінкевич з Любівія дірігував. В карти не грали, хиба лише „дурака“, але зате по майстерськи. Других ігор не знаво. Довгів не роблено. Так званий „Stiefelgeld“ виставав — враз з Kasier- і Reisegeld-ом. Так звані Eisenbahn-и (теперішна вже назва) були вже в моді. Не знаю, як їх тоді називаво. По найбільше присилаво з домів бриндзю. Тоді збігались всі на спільний ппр. В мясниці аранжовано в семінарії „балі“, на котрих гуляво „гуцульські танці“ і чардаша (іменно венгерські студенти). Пісень співано мало. Гітаристи і скрипачі були, але singelton-и. Они грали звичайно танці та марші, шук не грали.

Священники по селах бавились, співали німецькі, польські та руські пісні. От приміром, припиваючи чергою співали: Es kam ein Fuhrmannswagen (чарка) mit einer schweren Last und als er nicht konnte weiter fahren, da spannt' er seinen Schimmel an und schrie vihi vihi vihi vihi (держачий чарку пив за той час)... jetzt kann er weiter fahren: подавав другому чарку, або співано: Wypij, wypij, nic nie zostawij, bodaj go Bóg błogosławij, або: Do siebie, sąsiedzie, ja na śmiało piję, zdrowie gospodarza, niech nam sto lat żyje! Мій отець Яков — казав батько — любив співати пісню: „Занувив ся котик на чужое сало, ходив він до него, поки его стало; аж чоловік уважає, що тут сала убував, як сала не много, чатує на нього“. Співано і пісню: „Ти дівчино із Поля, в твоїх руках моя доля“.

Розмова в домах священничих була звичайно польська, але в Цівкові (у нас, у о. Якова) говорено лише по руськи, так, що діти прийшовши до школи, не уміли ні слова польського. В родині Ванковичів говорено також по руськи, родина Брилинських говорила по польськи, Ходаневичі (в Лежахові) antiquae educationis лише по руськи. Ті antiquae educationis священники не побирали конгрин, а жили лише з ґрунту та з треб церковних. Antiqua educatio значила те, що они не учились на університеті теології, а лише приватно. Лазуркевич з Теплиць співав звичайно: Kochałem niegdys Basie, bo mi się podobało; nie chciała patrzeć na się (міє?), mnie się też odechciało. Як трохи глибоше глянулі в чарку (в Цівкові), то співано при гітарі польські пісні, ось: Kobiетки są dla nas rajem, bo z nimi dobra sprawa, Kochają nas nawzajem,.... Жінки на празниках полягали вже спати, а мужчини за чарками тихенько нераз ще інтонували польські пісні, яких при жінках не яло ся співати. Празники відбували ся сторонами дуже весело, сторонами зїдалились лише самі священники без жінок. Довбок не брано на празники. У Качковського, Мионовича, Антона Брилинського ішло дуже весело, хоч застава була проста, без тісточок та тортів. Качка, свинина, вишняк, мід, припалена горівка — такі страви подавано. Пиво було, але дуже лихе, вино спроваджував дехто, але прочі напитки вироблювано дома.

(Конець буде).

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Евтихія; римо-кат.: Воскресєнє Ісуса Христа. — В понеділок: руско-кат.: Георгія Еп.; римо-кат.: Понеділок світл. — Ві второк: руско-кат.: Іродіона мп.; римо-кат.: Анзельма Еп.

— **Божевілле, чи завмерте етичних основ.** Słowo polskie починає вести боротьбу против руского духовенства, посуджуючи его впросто о співину в убистві гр. Андрія Потоцкого. На сю тему читаємо широкую статистию „Głos publiczności“ (Nr. 182), а в слідуючим зараз числі старає ся Słowo polskie хиба в божевіллю (бо о здоровий розум годі в сїм разі вшехпольский орган посудити) вмшати в справу убиства Ексцеленцію митрополита гр. Андрія Шептицького. Оно пише, що час убиства гр. Потоцкого вибрано дуже спритно, „gdyż nazajutrz po rozjeściu się parlamentu, ażeby bezpośrednie oburzenie posłów nie dało się odczuć dotkliwie klubowi ruskiemu, w chwili, gdy z powodu feryi świątecznych większość akademików polskich nie było we Lwowie i gdy metropolity Szeptyckiego — jak przed każdą zresztą większą awanturą ruską — nie było we Lwowie. To są wszystko fakty stwierdzone, a jak sądzę, dostatecznie za siebie mówiące“. Ледви, чи можна уявити собі щось більше гидкого, як ся нотатка. Можна зрозуміти природне цілком подразненє польської праси, але і оно повинно мати свої границі. Прецинь саме Słowo polskie нотувало недавно вість, що наш достойний митрополит зневолений з причини недуги ноги виїхати на ліченє в Відня до Вісбадену, зглядно до Парижа. А може не божевілле, лише завмерте всяких етичних основ у редактора вшехпольского органу веліло ему вмшати найвисшого достойника рускої Церкви в подію, з якою ніякий цивілізований чоловік зсолідаризувати ся не може... Замітне, що слідом Słowa polskiego пішов того самого дня „Галічанін“, який в статії дра Мрачного (ексєсвященника Маркова) п. з. „Убийца или убицы?“ помістив такий уступ: „Палачь-сынъ украинского священника... И вот подходящая тема къ рефлексіямъ. Есть вѣдь какіе-то украинскіе епископы; они-ли его покровители, или-же з нихъ вовсе нѣтъ вліянія на „украинскую „націю“. Здѣсь, кажется, tertium non datur...“ Від апостатів нашої Церкви годі чого иншого надіяти ся.

— **Dziennik polski** (ч. 181.) рукою якогось львівського кацапа почав підпольну роботу против радн. Барвіньского, про якого пише: „Co do p. Barwińskiego, to było by dobrze, gdyby kto z powołanych zapoznał się z jego pracą literacką o hajdamaczyźnie w XVII. wieku, o której jeden z blizkich p. Barwińskiemu mówi, że po wyjściu tomu V, chłopci ruscy dowiedzą się, jak z „panami“ mają gadać“. Се відома річ, що радн. Барвіньский не писав ніякої студиї про гайдамаччину, а тим самим годі ждати V тому. А на жерело-сеї деляторської новинки вказує накликуване львівського кацапа, в яким він перестерігає польську публіку „przed wzmacnianiem wpływu ukraińskohajdamackiego w Radzie szkolnej krajowej, tego wpływu, którego wychowankami jest dziec, niszcząca portrety rektorów i taki Szczyński“. Ну, хиба досить ясно сказано.

— **Графиня Потоцка** — як доносить Gaz. par — вислала до суду одного з урядників намісництва, який мав велике довіре у пок. намісника, з заявою, що родина покойного не жадає покараня злочинця і не прилучить ся до ніяких карно-судових кроків проти него. На то відповів заступник неіприсутного президента краєвого суду, що вповні признає і шанує сю прояву шляхотних почувань пригнобленої тяжким горем женщины, однак не може застановити ходу справедливости і законом приписанє карне поступованє проти злочинця мусить бути переведене.

— **Листи з погрозами.** Wiek nowy, який як і інші польські газети фабрикєє різні сенза-

ції, доносить, що в бюрку пок. намісника найдено багато листів з погрозами і острогоми, надісланих на его адресу, та кілька вироків смерти, виданих анонімними рускими революційними(?) комітетами. Всі ті листи мав гр. Потоцкий вкідати до столика, не звертаючи на них уваги, ані вікого про них не повідомлявав. В бюрку найдено також острогоу віденської поліції, що в кругах рускої молодіжи у Відни кишить ненависть проти намісника. Знала отже про те поліція у Відни, а нічого не знала лише львівська поліція — кінчить Wiek nowy. Про „правдивість“ сего донесєня W. n. свідчить вже хочби й ся обставина, що інші польські газети не хочуть брати за ню одвічальности і покликують ся на Wiek.

— **Анонімні доноси.** Польські часописи пишуть, що львівська поліція дістає багато анонімних листів, писаних по руски, в яких вказує ся на різні особи, що мали належати до заговору (?) на жите намісника. Поліціямає провірювати ті доноси, покликуючи дотичні особи до переслухання. На основі тих доносів заповідали Wiek i Gońce великі арештованя минулої ночі, головно на провінції.

— **Др. Іван Франко** повернув до Львова, де находить ся під лікарською опікою д-ра Кобринського і Коссака. В стані его здоровля наступив зворот до ліпшого.

— **Черногорский князь** виїхав з Петербурга вельми вдоволений, бо дістає всьо, за чим приїхав. Цар приймав его гостинно і обдарував на дорогу. Князь позичив собі у царя 200.000 рублів, крім того цар дав ему значну квоту на удержанє монастирів в Черногорі і зобовязав ся виплатити Черногорі по 300.000 рублів річно на військові ціли. Натомість в справі будови проектованої залізници Дунай-Адриатик, що до якої Черногора бажала собі, аби она кінчила ся в порті Антівара, дано лише загальну відповідь.

— **Вихованє дїтий.** В Atlantic Monthly замістала писателька Анна Rogers розвідку про хиби у виховуваню дїтий в родинах американських. Авторка жаліє, що Американка не уміє виховати своїх дїтий на добрих горожан і людей. Сему винно само жіноцтво, яке в слаїй материнській любови не уміє розумно покермувати розвитком і вихованєм дитини, а батькам не дозволяє справляти хибно виховуване дитини. Пані Rogers жаліє, що Американки з засади вдоволяють ся опікою мамок для своїх дїтий, замість, щоби так, як в Англії брати для них гувернантки. Тоді не було би таких випадків, що 6-літна дитина входить сама до реставрації і каже подавати собі різні ласощі. Се познака, що в дитині убила мамка тонші почування і вроджену соромливість. Хибою американського вихованя є також, що мати не уміє пробудити дитячої фантазії і допомочти до єї розвитку. Всі забавочки мають характер механічний, штучний, виключаючий співділанє фантазії. З другої сторони будить ся дитячу фантазію в дуже невідповідний спосіб. В кінематографіях показує дїтям розгорячкованим на дразненім сцени з воен, пожарні катастрофи та інші сензациї. Потім не дивно, що дитина питає, чому ті люди мордують ся. При таким вихованю 12-літна дитина є вже нервова, змучена, розстроєна, не може спати, майже на пів пережита. Так представляє п-ї Rogers вихованє дїтий в Америці, але в Европі, здаєсь, під ти зглядом не ліпше.

— **Мантїйка на великі розміри.** Ще в січні с. р. арештовано в Дрезні і замкнено до тамошнього арешту якусь даму, котра жила по великопаньски і називала себе графинею Штурдза, казала, що є угорською графинею і що гр. Дмитро Штурдза є єї чоловіком, але она поки що живе собі окремо від него. Аж по довгих урядових доходженях в Берліні, Відни, Монахові, Будапешті і Парижі показало ся, що то є дуже небезпечна межинародна мантїйка, та що она ані не графиня ані не Штурдза а призвала ся так і ириняла титул графині, щоби лекше обманювати людей і поліцію. Мантїйка тота називає ся по правді Ірма Фрайлер і має літ 41, хоч всім говорить, що лиш 39. В Букарешті виступала яко спі-

вачка і танечниця в якомсь кабареї, там по-познайомила ся з якимсь молодим, 25-літнім паничем Дмитром Штурдзою, котрий однак не є графом і від него то прибрала собі прізвище. У Відні жила она під іменем графині Ірми Старай і казала, що є бувшою придворною дамою бл. п. цїсареві Елісавети та під тим іменем витуманила від найперших віденьских ювілерів дорожчїности вартости 100.000 К. Подібно робила й по інших містах а всюди так їй удавала ся єї штука, що видурила більше як півмільона корон, а в самім Дрезні наробила величезної шкоди всіляким ремісникам, купцям і доставникам. Слїдство в справі сеї манїїжки скінчить ся сего місяця в маю відбуде ся розправа, котра заповідає ся вельми сензаційно.

— Уліпшене машини до літання. Австрійський майор Герман Гернес в Кенігреду винайшов нову шрубку при машині до літання, яка ту саму роботу має виконувати у воздуху, що корабельна шрубка у воді. Ціль єї є отже, тягнути машину вперед. Єї рух має бути подвійний, раз докола своєї осі, а потім єї жовтатий рух ротаційний самої осі. Розходить ся лише о се, аби винайти відповідний мотор до тих рухів. Мотор має бути легкий і давати велику силу. До своєї літаючої машини додає Гернес ще бальон, аби тим чинном вирівнати ріжницю межі тягаром мотору а потрібною силою, бо доси не повело ся винайти легких моторів. Винахід Гернеса вихісновано в Берліні, бо там більшу вагу звертають на аероплани і бальони чим в Австрії.

— Дрібні вісти. В Радимні утопив ся в Сані аптикарський ляборант, Дмитро Кашуба. Причина самоубийства незвісна. — Вчешної ночі згорів дїм Андрія Войцїка в Кульпаркові. До розширення огню не допустила львівська пожарна сторожа.

Оповідки.

— Дальший репертуар руско-народ. театру „Рускої Бєсїди“ в Тернополі, в салі „Міщаньского Брацтва“ під дирекцією Й. Стадника. В неділю 19. цвїтня на добродійні цїли: >Хата за селом<, образ з циганьского жатя в 5 актах зі співами і танцями. В понеділок 20. цвїтня >Галька<, опера в 4 дїях. Слова Вольского, музика Монюшка. Ві второк 21. цвїтня премієра >Романтичнї<, комедия в 3 дїях Е. Ростанда, в перекладі Ф. Коковского.

— Іменованя. Міністер внутрішних справ іменував рахункового ревідента, Михайла Колпачкевича, рах. радником в рахунковім департаменті львівского намісництва. — Міністер торговлі іменував почтового завідателя Болесл. Гідлевского в Коросній старшим почтовим завідателем в Горлицях.

— 3 почти. З днем 1. мая 1908 заводить ся при ц. к. уряді почтовім в Потилічу службу листоноса сільского в двох округах а іменно: I. округ (понеділок, середа і п'ятниця) Передмісте велике, Ниви, Клебани, Підшарки, Луг, Грки і Горани; II. округ (ві второк, четвер і суботу) Передмісте мале, Долина велика, Під сорочою лозою, Долини малі, Під капелюхом, Луки, Гору і Солопушанка.

Телеграми

з дня 18. цвїтня.

Загреб. Бан бар. Равх визвав на двобій голову сербської партії независимців Медакочича за отверте письмо, яке та партія проти него видала.

Токіо. З Сеуля доносять, що в полуднево-західній часті краю рушають ся революціонїсти. Двох міністрів подало ся до димісії. Рух антияпанський росте. Відділи війська скріплено.

Бухгалтер іспитований до ведення книг і кореспонденції дістане місце зараз в Домі торговельно-промисловім „Достава“ в Станиславові. Оферти з поданем свідочств, висоти кавці і платні належить вносити до до 1. мая с. р. на руки Дирекції „Достава“. Першеньство мають ознакомлені з торговлею церковних річий. Платня після умови. (1—3)

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
Нова сензаційна програма.
від 16. до 30. цвїтня 1908.
Щоденно о год. 8. вечер представлєнє.
В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по-пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Поручає ся дешеве і совісне
Артистично ритівниче заведєнє
А. ЗІГМАНА
— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —
Робітня металевих і кавчукових печаток.
Монограми, герби і всякі гравури — ви-віски ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (23—?)

Контора виміни
ц. к. уприв. галицького акційного
БАНКУ
Гіпотечного
поручає
яко добру і певну льокацію
4⁰/₁₀₀ листи гіпотечні
4¹/₂⁰/₁₀₀ листи гіпотечні
5⁰/₁₀₀ листи гіпотечні преміовані
4⁰/₁₀₀ листи Товариства кредитового земского
4¹/₂⁰/₁₀₀ листи Банку краєвого
4⁰/₁₀₀ листи Банку краєвого
5⁰/₁₀₀ облігації комунальні Банку краєвого
4⁰/₁₀₀ позичку краєву
4⁰/₁₀₀ облігації проінаційні і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

Артист-маляр
Евген Турбацкий
Львів, ул. Пенарска ч. 43.
поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д.

Зміна льокалю.
Дім торговельно-промисловий „Достава“ в Станиславові переносить свій богато заосмотрений Склад товарів церковних з днем 1. мая с. р. на улицю Смольки ч. 1. (против ц. к. головної почти). Великий вибір фелонів, хоругов, чап, пауків, хрестів, ліхтарів, цвїтів, образів і т. д. в добрей якості, викінченю і найдешевших цїнах. Євангелія оправлєє ся, чапї і інші знаряди золотить ся в огні в власній одиній в Станиславові бронзівничій робітні під проводом п. В. Дуткевича. Обруси, біле церковне з правдивої ляної веби, фелони переробляє ся і направляє ся у власній робітні краєвечій. На жаданє висилаємо пр бки і фелони до вибору. Замовлєня виконувє ся безриволочно. Признаня вдоволеня за якість і дешеву цїну все до перегляду.

II. Відділ.
СКЛАД ПАПЕРУ, зошитів, приборів шкільних і канцелярийних, з великим опустом для шкїл. Висилаємо знаряди рільничі, каси огнетревалі, штучні навози. Весь дохід на церкви і бурси.

ДОСТАВА
Товариство зар. з обмеженою порукою в Станиславові.

Дешево, безпечно, скоро без пересїданя
до
Півн. Америки, Канади, Бразилії
величезними поспїшними кораблями
Лїнії: ГАМБУРГ-АМЕРИКА

Львів — Новий Йорк	злр. 86-10
Львів — Монреаль (Канада)	злр. 103-60
Львів — Бразилія	злр. 85-60
Антверпія — Канада	злр. 70-50

По близші і інформації зголошувати ся прямо до
ГЕНЕРАЛЬНОЇ АГЕНЦІЇ ДЛЯ ГАЛИЧНИИ
Лїнії Гамбург-Америка — Львів, Городецька 95.

